

Zeewolde, 9 december 2013

Aan: Burgemeester en wethouders
Gemeente Zeewolde

Geacht college,

Hierbij bieden wij u een advies aan betreffende de toegankelijkheid van Zeewolde in het centrum en daarbuiten voor mensen met beperkingen.

Inleiding

De “Tevredenheidsonderzoeken Wmo” van de laatste jaren geven bij herhaling een relatief ongunstig beeld te zien betreffende de fysieke toegankelijkheid van Zeewolde voor gebruikers van mobiliteitshulpmiddelen¹. Juist nu er zoveel nadruk gelegd wordt op het meedoen van de burger in de maatschappij is dit een heikel punt.

Dit was voor de Wmo-raad aanleiding om nader onderzoek te laten verrichten betreffende dit onderwerp. Het doel was daarbij de aard van de problemen nader uit te diepen, zoals bijvoorbeeld waar ervaart men problemen, van welke aard, en wat is de impact hiervan op deelname aan de maatschappij.

Het voornemen een website in te richten liep parallel met het voornemen van de enquête. Bij het lanceren van de website is dan ook een “Vragenlijst Toegankelijkheid” online gezet.

Vorm van het onderzoek

CMO-Flevoland heeft de heer Frans Schuurman in huis als deskundige fysieke toegankelijkheid. Samen met hem zijn vragen geformuleerd, en een inleiding op de vraagstelling, waarbij wij ons specifiek hebben gefocust op personen met een fysieke beperking.

Via de plaatselijke media, zoals Zeewolde Actueel en Blik op Zeewolde(online), naast de website van de Wmo-raad zelf, is bij herhaling de aandacht op deze vragenlijst gevestigd, waarbij ook de mogelijkheid werd gegeven via een telefoonnummer mondeling te worden geënquêteerd. Ondanks de publiciteit in de papieren media was het aantal respondenten, binnen de gegeven reactietermijn, in eerste instantie teleurstellend. De reactietermijn is toen met 14 dagen verlengd voor een aanvullende mondelinge enquêtering door leden van de Wmo-raad². Dit heeft uiteindelijk tot 45 reacties geleid. Een inschatting van het aantal gebruikers van een hulpmiddel, leert dat dit aantal nog aan de lage kant is (ca 25%). Het doel uitdieping, dat wil zeggen een overzicht verkrijgen van specifieke knelpunten, is echter wel bereikt.³

¹ Tevredenheidsonderzoek 2012: voor de openbare ruimte in het algemeen geven mensen met een scootmobiel aan in 64% van de gevallen soms en in 14% vaak problemen te ervaren; voor rolstoelgebruikers is dit respectievelijk 63% en 21%. Ook de openbare gebouwen zijn niet altijd evengoed toegankelijk.

² Het onderzoek vond plaats in de periode september/oktober 2013.

³ *Nevenconclusie:* De doelgroep bestaat uit een relatief groot deel ouderen, mondelinge contacten rond deze enquête bevestigt het vermoeden dat men vele contacten mist als men deze groep alleen digitaal benadert. Dit blijkt toch sterker het geval dan we hoopten.

Uitkomsten

De heer Schuurman heeft in samenwerking met de statisticus van CMO, de heer Ronald Canwood, een uitgebreide rapportage opgesteld, die u als bijlage toegevoegd vindt (evenals de onderliggende vragenlijst).

Een aantal gegevens vat ik hier voor u samen. Voor de onderliggende gegevens verwijs ik u naar de rapportage zelf.

Kenmerken van de respondenten

45 respondenten hebben een vragenlijst ingevuld. 24,4% jonger dan 55 jaar, 24,4% 55-68 jaar, 22,2% is tussen de 68 en 80 jaar oud en 28,9% ouder dan 80 jaar (dus 51,1% > 68 jaar).

68,9% maakt gebruik van een scootmobiel, rolstoel, driewieler en/of rollator. De overige respondenten, gebruiken andere hulpmiddelen, wandelstok blindengeleidestok (2), etc.

Resultaten

Van alle respondenten zegt 55,6% nooit, weinig of een acceptabel aantal keren belemmeringen te ervaren in het centrum. 44,4% geeft aan vaak, te vaak of veel te vaak belemmeringen te ondervinden in dit gebied, in de omgeving buiten het centrum komt dit minder vaak voor.

Hierbij blijken rolstoelgebruikers en personen met een rollator hoger te scoren ten aanzien van ervaren belemmeringen dan scootmobielers (respectievelijk 75% en 53,9% ten opzichte van 31,2%). Ook buiten het centrum hebben scootmobielers verhoudingsgewijs minder klachten dan de overige respondenten. Ook mensen met driewielers hebben iets minder klachten, echter in het centrum klaagt deze groep over het probleem van "in overtreding zijn in het centrum". Hier zijn zelfs een aantal malen bekeuringen voor uitgeschreven.

Knelpunten die respondenten met name ervaren in de openbare ruimte van Zeewolde hebben volgens de respondenten te maken met:

- Te steile trottoiroprit, brug of helling 53,1% (absol. 17, n=32).
- Uitstallingen of terrassen : 43,8% (absol. 14, n=32).
- Te smalle doorgang: 40,6% (absol. 13, n=32).
- Schuin trottoir of pad waardoor de rolstoel steeds één kant op stuurt: 37,5% (absol. 12, n=32).
- Hobbelige bestrating: 34,4% (absol. 11, n=32).
- Ontbrekende trottoiroprit of helling: 21,9% (absol. 7, n=32).

In de onderliggende rapportage is een uitgebreid overzicht met locaties terug te vinden (blz.10) met nog eens een aparte tabel op blz. 11 met een indeling naar de verschillende vormen van "infrastructuur voor invalidenverkeer", met een uitwerking per onderdeel op blz. 13 en 14.

De knelpunten hebben gevolgen voor de toegankelijkheid zoals extra voorzichtig zijn (77,8%), beperkt worden in de bewegingsvrijheid (51,9%), hulp moeten vragen(37%), minder de deur uitkomen(37%), ommetjes moeten maken e.d.(29,6%), het minder kracht hebben om hellingen te nemen speelt daarbij dan vaak een rol (29,6%), ook is wel eens iemand uit de rolstoel gevallen e.d. Als grootste knelpunten worden vooral genoemd, beperkte toegankelijkheid van voorzieningen en winkels; op diverse plaatsen gebrek aan parkeergelegenheid - Luxor en het Wold worden nogal eens genoemd- en/of slechte toegankelijkheid door steiltes in de omgeving⁴ voor mensen met een beperking; gevaarlijke situaties (zie blz. 16) en dan de ongemakken van steiltes en de obstakels in het centrum. Rolstoelgebruikers ervaren deze problemen het meest, gevolgd door gebruikers van scootmobielen en van rollatoren.

⁴ In een nagekomen e-mail komt specifiek de klacht naar voren over de (on)bedienbaarheid van de deur in de Ravelijnparkeergarage (is hier geen elektrische opener mogelijk met drukknop? Of iets dergelijks.)

Voor wat betreft de gevolgen voor het leven van de betrokkenen:

1. Beperking van deelname aan het sociale maatschappelijk verkeer.
2. Ongelukken of gevaarlijke situaties.
3. Voorzichtigheid in gedrag in openbare ruimte.
4. Extra inzet voor deelname aan het sociale en maatschappelijke verkeer.
5. Gezondheidsrisico's/problemen.

Op blz. 18 en 19 wordt dit nader toegelicht.

De respondenten hebben desgevraagd ook diverse oplossingen aangedragen die zij wenselijk achten, deze zijn in te delen in:

1. Lokale infrastructurele verbeteringen in de openbare ruimte van het centrum van Zeewolde voor mensen met een beperking.
2. Aanpassingen door te voeren in openbare ruimten en/of (ook) winkels.
3. Handhaving van de wetgeving rondom het gebruik van terrassen/reclameborden door horeca en winkels in het centrum.

(Driewiel)fietsers met een beperking vrijwaren van bekeuringen.

Op blz. 20, 21 en 22 van de onderliggende rapportage zijn deze suggesties nader beschreven.

De respondenten is ook nog expliciet gevraagd of zij de Wmo-raad een advies wilden meegeven voor wat betreft de toegankelijkheid van Zeewolde. 31 mensen hebben een onderwerp genoemd.

Deze onderwerpen behelzen (en overlappen deels bovenstaande gegevens):

1. Toegankelijkheid van openbare ruimten vergroten (30,4%, absol. 7).
2. Gevaarlijke situaties met betrekking tot de openbare ruimte in Zeewolde aanpakken/verbeteren (21,7%, absol. 5).
3. Vergroten kwaliteit van het werk van de WMO-raad (21,7%, absol. 5) (laat mensen (met ervaringen met beperkingen) met ambtenaren optrekken bij het verbeteren van de infrastructuur.
4. Parkeerplekken toegankelijk houden voor mensen met een beperking (13%, absol. 3).
5. Toegankelijkheid winkels vergroten (4,3%, absol. 1).

Op blz. 23 t/m 25 is dit nader toegelicht.

Conclusies

Bovenstaande is samen te vatten in de volgende hoofdconclusies, die in de rapportage nogmaals worden onderbouwd op blz. 26 – 31).

- De openbare ruimte in het centrum van Zeewolde is integraal onvoldoende toegankelijk voor een grote groep mensen met een fysieke beperking, ongeveer vier op de tien. Het betekent dat (sommige locaties in de) openbare ruimte in het centrum onvoldoende bereikbaar, betreedbaar en bruikbaar zijn voor deze specifieke doelgroep. Dit geldt in mindere mate voor de openbare ruimte buiten het centrum van Zeewolde.
- Mensen met een beperking geven de volgende prioriteiten waaraan men aandacht besteed wil zien:
 1. Het verbeteren van de lokale infrastructuur voor mensen met een beperking in de openbare ruimte van het centrum van Zeewolde.
 2. Aanpassingen door te voeren in openbare ruimten of winkels.
 3. Handhaving van de wetgeving rondom uitstallingen en reclame borden in het winkelcentrum en het aanpakken van foutparkeerders.
 4. Meer invalidenparkeerplaatsen, onder andere in de omgeving van Luxor.
 5. Het vrijwaren van fietsers met een beperking die gebruik maken van driewielers van een boete door de politie.

Advies en verzoek

Bijgaande rapportage is naar de mening van de Wmo-raad uitgebreide stof voor verbetering van de infrastructuur van in de eerste plaats het centrum van Zeewolde en daarnaast een aantal concreet genoemde gevaarlijke situaties daarbuiten. Hoewel het bijgaande onderzoeksresultaat getalsmatig op sommige punten⁵ een iets lager klachtenpercentage te zien geeft dan het “Wmo-tevredenheidsonderzoek 2012” wijzen de uitkomsten wel degelijk in dezelfde richting.

Met name de kwalitatieve componenten van het onderzoek met heel concreet benoemde knelpunten geeft u hiermee een duidelijk document in handen waarmee knelpunten aangepakt kunnen worden. Wij verzoeken u zoveel mogelijk knelpunten naar behoren te verbeteren, zodat ook de fysiek belemmerde burger volwaardig mee kan doen.

Via deze rapportage geven ervaringsdeskundigen adviezen hoe zij oplossingen zien voor deze knelpunten. Wij verzoeken u deze adviezen nadrukkelijk in overweging te nemen, zij zijn op hun terrein deskundig.

Voor zover een aantal knelpunten niet of althans niet in de voorgestelde richting opgelost kunnen worden, door meespelende factoren die de aandragers niet kunnen overzien, verzoeken wij u ons daarvan beargumenteerd te berichten.

Daarnaast zijn een aantal problemen gesignaleerd die op het terrein van winkels en dergelijke liggen. U wordt dringend verzocht met de verantwoordelijke ondernemers om de tafel te gaan zitten om ook daar verbeteringen van de toegankelijkheid te bepleiten en te bevorderen.

Voor zover aspecten van openbare orde een rol spelen verzoeken we u dit met de politie te bespreken en zo nodig de APV aan te passen.

In de verwachting dat u hier goede nota van neemt,

met vriendelijke groet,

D. van Klarbergen-van Holland,
voorzitter

⁵ De onderzoeksgroepen werden ook verschillend benaderd.